

Na osnovu člana 17. tačka (1), a u vezi sa članom 33. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine", br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08) i člana 66. Poslovnika Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine”, br. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15 i 46/15). Vijeće je na sjednici održanoj 14.6.2017. godine, d o n i j e l o

O D L U K U
o produženju mandata dodatnom sudiji u Općinskom sudu u Travniku

I
Produžava se mandat **Mehić Adisu**, dodatnom sudiji u Općinskom sudu u Travniku, na period od dvije (2) godine.

II
Prilikom imenovanja Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je uzelo u obzir kvalifikacije, znanje i iskustvo imenovanog kandidata. Imenovani kandidat je u proteklom mandatu pokazao stručnost u izvršenju zadataka i spremnost za obavljanje dužnosti u narednom periodu. Vijeće smatra da ovaj kandidat u potpunosti ispunjava uslove za imenovanje propisane u članu 43. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine.

III
Imenovanom se produžava mandat sa danom 1.8.2017. godine i dužnost će obavljati do 1.8.2019. godine.

IV
Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja.

V
U skladu sa članom 45. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine, ova Odluka biće objavljena u „Službenom glasniku Bosne i Hercegovine”, kao i u prostorijama Vijeća dostupnim javnosti.

Broj: 06-07-2-1362-2/2017
Datum: 14.6.2017. godine

Dostaviti:

- Adis Mehčić
- Općinski sud u Travniku
- Ministarstvo pravosuđa i uprave Srednjobosanskog kantona
- Arhiva VSTV-a BiH

Predsjednik

Milan Tegeltija

Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine
 Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine
 Ви́соки судски и тужилачки савет Босне и Херцеговине
 High Judicial and Prosecutorial Council of Bosnia and Herzegovina

Na temelju članka 17. stavak 1. točka 1. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine", br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08) i člana 27g. Zakona o sudovima Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj: 111/04, 109/05, 37/06 i 119/08), Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je na sjednici održanoj 8.7.2010. godine, donijelo

O D L U K U
o imenovanju suca u Općinski sud u Travniku

I

Za suca u Općinski sud u Travniku, imenuje se **Ivan Matlišić**.

II

Prigodom imenovanja Visoko sudačko i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je uzelo u obzir kvalifikacije, znanje i iskustvo imenovanog kandidata. Imenovani kandidat se istakao, između ostalih prijavljenih kandidata, svojim prethodnim stručnim dostignućima, sposobnošću za obavljanje poslova suca i mogućnošću analiziranja pravnih problema, po pokazanoj neovisnosti, nepristrasnosti, integritetu, revnosti i odgovornosti u obavljanju dužnosti, kao i komunikativnosti i zrelosti prilikom odlučivanja. Vijeće smatra da ovaj kandidat u potpunosti ispunjava uvjete za imenovanje propisane u članku 43. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine.

III

Imenovani će preuzeti dužnost 1.9.2010. godine.

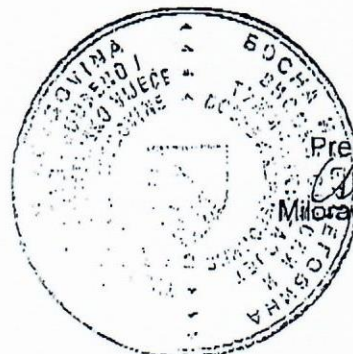
IV

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

V

Ova odluka će biti objavljena u „Službenom glasniku Bosne i Hercegovine“ sukladno članku 45. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine.

Broj: 04-02-1422-515/10
 Datum: 8.7.2010. godine

Predsjednik
Milorađ Novković
 Milorađ Novković

Na osnovu člana 4. stav 2. Zakona o plaćama i ostalim naknadama sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 72/05, 22/09 i 55/13), a u skladu sa Autentičnim tumačenjem člana 4. Zakona o plaćama i drugim naknadama sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 102/13), Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj 13.2.2014. godine, donijelo

**ODLUKU
O IZMJENI ODLUKE O IMENOVANJU STRUČNOG SARADNIKA U OPĆINSKI SUD
U TRAVNIKU**

I

U odluci o imenovanju Sobo Amira za stručnog saradnika u Općinski sud u Travniku, broj 04-02-1479-375/2011 od 14.7.2011. godine, u tački I riječi: "na period od šest (6) godina" brišu se.

II

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

III

Ova odluka biće objavljena u "Službenom glasniku BiH", u skladu sa članom 45. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine.

Broj 04-02-889-85/2014 Predsjednik
13. februara 2014. godine **Milorad Novković.** s. r.

arhi

High Judicial and Prosecutorial Councils
Visoka sudska i tužilačka vijeća Bosne i Hercegovine
Visoka sudbena i tužiteljska vijeća Bosne i Hercegovine
Високи судски и тужилачки савјети Босне и Херцеговине

Lu 16/04
26.1.2004

Visoko sudsko i tužilačko vijeće Federacije Bosne i Hercegovine na sjednici održanoj 21.01.2004. godine donijelo je slijedeću:

**ODLUKU O IMENOVANJU PREDSJEDNIKA
I SUDIJA OPĆINSKOG SUDA U TRAVNIKU I ODREĐIVANJU DATUMA
POČETKA RADA SUDA**

Prema članu 42. i u skladu sa članom 15. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", br. 22/02 i 42/02), te članom 32. Poslovnika za prelazni period ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine", br. 38/02),

slijedeće osobe se imenuju na mjesto sudije u Općinskom sudu u Travniku:

- 1. Letić Alma
- 2. Kahrić Suada
- 3. Kurić Ajda
- 4. Orman-Šerbo Rasema
- 5. Pašić-Balić Indira
- 6. Šabić Halida
- 7. Vukić Milica
- 8. Belegić-Perčinlić Silva
- 9. Dujić Goran
- 10. Mađar Nedeljka
- 11. Porić Lazarela
- 12. Sofović Jasna
- 13. Aganović Ifeta

krivični
krivični
krivični

837620 — 001-183-901
032-240-092

Prilikom obavljanja ovih imenovanja, Visoko sudsko i tužilačko vijeće Federacije Bosne i Hercegovine je uzelo u obzir kvalifikacije imenovanih kandidata, a naročito njihovo znanje i iskustvo na polju krivičnog, građanskog i upravnog prava. Imenovani kandidati su se istakli između ostalih prijavljenih kandidata svojim prethodnim stručnim dostignućima, sposobnosti za obavljanje poslova sudije i mogućnosti analiziranja pravnih problema, po pokazanoj nezavisnosti, nepristrasnosti, integritetu, revnosti i odgovornosti u obavljanju dužnosti, kao i komunikativnosti i zrelosti prilikom odlučivanja. Vijeće smatra da ovi kandidati najbolje ispunjavaju uvjete za imenovanje propisane u članu 41. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Federacije Bosne i Hercegovine.

Prema članu 42. i u skladu sa članom 15. i članom 18. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Federacije Bosne i Hercegovine i članom 32. Poslovnika Visokih sudskih i tužilačkih vijeća za prelazni period,

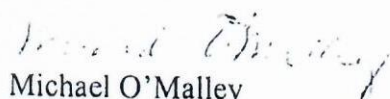
Dujić Goran se imenuje na mjesto predsjednika Općinskog suda u Travniku sa mandatom u skladu sa članom 27. stav 2. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Federacije Bosne i Hercegovine. Pokazao je rukovodne i liderske sposobnosti koje su bitne za rad Općinskog suda.

Imenovanje stupa na snagu dana 01.03.2004. godine

U skladu sa članom 11 stav 2, Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sudovima Srednjobosanskog kantona ("Službene novine Srednjobosanskog kantona", br. 16/02 i 2/03) novoosnovani Općinski sud u Travniku počeo će s radom 01.03.2004. godine.

Ova odluka će biti objavljena u službenom glasilu Srednjobosanskog kantona u skladu sa članom 43. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Federacije Bosne i Hercegovine.

Sarajevo, 22.01.2004. godine

Michael O'Malley

Potpredsjednik Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Federacije Bosne i Hercegovine

OBJAVLJENO NA GLASNIKU
P-001 VSTV-A 22.01.2004

Marko Stanković*

Sudska vlast u Ustavu Srbije od 2006. – kritički pogled

Sadržaj

1. Uvod
2. Načelo podele vlasti kao preduslov za postojanje nezavisnog sudstva
3. Izbor sudija u Srbiji između prava i politike
4. Odstupanje od načela stalnosti sudija u Ustavu Srbije od 2006. godine
5. Prestanak sudijske funkcije i razrešenje sudija – nedovoljno „bitna“ pitanja za ustavotvorca
6. Najviši sud u Republici Srbiji – vrhovni ili kasacioni sud?
7. Zakoni o sudskoj vlasti – četiri problema
8. Umesto zaključka – aktuelni trenutak sudske vlasti u Republici Srbiji

1. Uvod

Pravila kojima se uređuje organizacija sudske vlasti bez sumnje predstavljaju jedan od suštinskih delova ustavne materije, s obzirom na to da je za vladavinu prava od ključnog značaja potpuna nezavisnost sudske vlasti u odnosu na zakonodavnu i izvršnu. Nezavisan položaj sudstva može se zajemčiti samo ustavom, jer jedino norme sadržane u najvišem pravnom aktu nisu podložne izmenama od strane političkih vlasti, a čak i da one pokušaju da ih promene, na put će im stati ustavni sud, koji je nadležan da osujeti svaki pokušaj izmene ustavnih odredaba zakonskim ili podzakonskim propisima. Ali, Ustav Srbije od 2006. nije pravilno regulisao materiju koja uređuje sudstvo, jer je poverio zakonodavcu suviše velike nadležnosti u domenu suštinskih pitanja koja se odnose na sudsku vlast, pogotovu u vezi sa izborom i razrešenjem sudija. Ustavotvorac je na taj način u ogromnoj meri potčinio judikaturu legislativi i egzekutivi. Prevelika ovlašćenja Narodne skupštine mogla bi u budućnosti da proizvedu nedopustivo veliku politizaciju sudstva, pa čak i da ugroze njegovu nezavisnost, koja je nezaobilazni element vladavine prava.

2. Načelo podele vlasti kao preduslov za postojanje nezavisnog sudstva

Usvojivši novi Ustav 1990. godine, Srbija se, iako je tada još uvek bila jedna od šest federalnih jedinica u sastavu socijalističke Jugoslavije, vratila tradiciji liberalno-demokratske ustavnosti,

* Autor je doktor pravnih nauka i docent Pravnog fakulteta Univerziteta u Beogradu.

umnogome obesmišljava uloga Visokog saveta sudstva u procesu izbora sudija, jer taj organ nakon tri godine može da izabere sudiju za trajno vršenje funkcije samo iz reda onih koje je prethodno izabrao politički organ, parlament. Situaciju dodatno pogoršava rešenje prema kojem Narodna skupština bira i predsednike svih sudova, uključujući i predsednika Vrhovnog kasacionog suda (član 144 Ustava). Iz navedenog jasno proizlazi da, uprkos uvođenju u ustavni sistem posebnog organa koji bi trebalo da obezbedi nezavisnost sudske vlasti – Visokog saveta sudstva, važeći Ustav Srbije nije uspeo da otkloni uticaj političkih organa na izbor sudija, pa je taj uticaj ostao značajan.

Ni Visoki savet sudstva, iako Ustavom definisan kao „nezavisan i samostalan organ koji obezbeđuje i garantuje nezavisnost i samostalnost sudova i sudija“ (član 153 stav 1), nije lišen uticaja političkih faktora na svoj rad. To se jasno vidi već iz normi koje uređuju sastav ovog organa, koji ima 11 članova – tri člana „po položaju“ i osam izabраниh. Dva od tri člana po položaju su čisto politički funkcioneri – ministar nadležan za pravosuđe i predsednik nadležnog odbora Narodne skupštine. Trećeg člana po položaju, predsednika Vrhovnog kasacionog suda, kao i ostalih osam „izbornih“ članova (šest sudija sa stalnom funkcijom i dva „istaknuta člana“, od kojih je jedan advokat, a drugi profesor pravnog fakulteta), bira politički organ vlasti – Narodna skupština. Sumarno, Visoki savet sudstva je pod velikim uticajem parlamenta, koji je politički organ, jer se svi njegovi članovi, na ovaj ili onaj način, biraju u parlamentu. Uticaj političkog faktora se pojačava prisustvom člana vlade (ministra nadležnog za pravosuđe) i predstavnika samog parlamenta (predsednika nadležnog odbora Narodne skupštine). Prvobitna ideja naših ustavnih arhitekata je verovatno bila da se ustanovi organ koji će nepristrasno i samostalno donositi odluke u cilju očuvanja načela nezavisnosti sudstva, a koji će sačinjavati same sudije. Ali, ta ideja je izgubila smisao izborom članova Visokog saveta sudstva u parlamentu, uz uvođenje u njegov sastav dvojice čisto političkih funkcionera.

4. Odstupanje od načela stalnosti sudija u Ustavu Srbije od 2006. godine

Ustav od 2006. godine je, kao što je pomenuto, uveo izuzetak od načela stalnosti sudijske funkcije (član 146 stav 2 Ustava), jer se sudije prvi put biraju na tu funkciju na vremenski ograničen period od tri godine. Stalnost sudija jedna je od osnovnih garantija i pretpostavki njihove nezavisnosti (tzv. personalne nezavisnosti sudske vlasti). Ona obezbeđuje da sudija svoju funkciju vrši na neodređeno vreme, od trenutka kada je na nju izabran ili imenovan, pa do momenta kada ispuni uslove za starosnu penziju, izuzev kada nastupe razlozi za prestanak funkcije (trajni gubitak poslovne sposobnosti, izvršenje teškog krivičnog dela i sl.), koji bi takođe morali biti precizno definisani u ustavu. Načelo stalnosti je najjače sredstvo zaštite sudske u odnosu na izvršnu vlast, koja često ima pretenzije kako na izbor sudija tako i na donošenje njihovih odluka. Stalnost pruža sudiji mogućnost da se odupre uticaju političkih vlasti i da obavlja svoju funkciju profesionalno. Kada sudija strepi za sopstveni položaj zbog mogućnosti podvrgavanja ponovnom izboru, on ne može biti samostalan u primeni prava, već, svesno ili nesvesno, osluškuje volju političkih i finansijskih moćnika.

Međutim, u delu teorije se smatra da ovakvo odstupanje u slučaju tek izabраниh sudija ima svoju svrhu i na njega se ne gleda uvek kao na nedostatak. Štaviše, i praksa Evropskog suda za ljudska prava je zauzela stav da rešenje prema kojem sudije treba da prođu „probni period“ ne ugrožava nezavisnost sudija, ali da taj rok treba da bude nešto duži – pet ili šest godina. Na drugoj strani,

Vladan Petrov*

Izbor sudija uporedno i u Republici Srbiji – predlozi za promenu Ustava

Sadržaj

1. Uvod
2. Način određivanja sudija uporedno
3. Način izbora sudija u državama regiona (bivše jugoslovenske republike)
4. Izbor sudija u Republici Srbiji
 - 4.1. Izbor sudija za vreme važenja Ustava Srbije od 1990 – kvalitativni iskorak u odnosu na socijalističku ustavnost i korak nazad u odnosu na uzorite srpske ustave (1888. i 1903)
 - 4.2. Izbor sudija prema Ustavu Srbije od 2006 – relativizovanje stalnosti sudijske funkcije, korak nazad, i izbor sudija od strane Visokog saveta sudstva, prividni korak napred u odnosu na ranije ustavno rešenje
5. Predlozi za promenu Ustava Srbije

1. Uvod

Način određivanja sudija jedna je od glavnih institucionalnih garantija realne i personalne nezavisnosti sudstva. Dilema da li sudije treba da određuje politički organ ili organ koji izvire iz sudske vlasti je stara. Na nju se ne može odgovoriti prostim izborom između dve opcije. Odgovor, u najvećoj meri, zavisi od društveno-političkog konteksta, pravne tradicije i kulture, kao i od prihvaćenog koncepta nezavisnosti sudstva, koji nije istovetan u zemljama anglosaksonske (*common law, rule of law* sistem) i zemljama evropsko-kontinentalne pravne tradicije (sistem zakonskog prava, *rechtsstaat* sistem).

Određivanje sudija je složeno pitanje, jer traži adekvatan odgovor na više potpitanja: ko određuje sudije; na koji način, tj. po kom postupku; ako izbor sudija vrši poseban organ (pravosudni savet), kakva je njegova pravna priroda; kakav je odnos između pravosudnog saveta i izvršnih organa (ministarstva pravde); koja merila se uzimaju u obzir pri izboru sudija; da li se sudije određuju za stalno; da li su dozvoljena ili opravdana odstupanja od stalnosti sudijske funkcije itd. Izbor sudija ne može se odvojiti ni od pitanja prestanka sudijske funkcije i razrešenja od dužnosti (sudijska odgovornost: disciplinska i dr.), kao ni od pitanja garantija materijalnog položaja sudija.

* Autor je vanredni profesor Pravnog fakulteta Univerziteta u Beogradu i saradnik FCJP za Srbiju.

Ustava ne može se dovesti u sklad sa članom 145 stav 3 u kojem stoji da „sudske odluke (...) ne mogu biti predmet vansudske kontrole“ i stavom 4 istog člana, koji kaže da „sudsku odluku može preispitati samo nadležni sud, u zakonom propisanom postupku“. Da bi se ovo ispravilo, potrebno je uraditi jedno od dvoga: izbrisati član 4 stav 3 Ustava ili ga preformulisati tako da glasi „odnos zakonodavne i izvršne vlasti zasniva se na ravnoteži i međusobnoj kontroli“. Ustavotvorčeva konfuzija i nespretnost pri formulisaniu član 4 Ustava, svesno ili nesvesno, prenele su se na veći deo Ustava, pa tako i na odredbe o sudskoj vlasti.

Kad je reč o izboru sudija, dve su bitne novine u Ustavu Srbije od 2006. Prva je razlikovanje dva načina izbora, a druga je konstitucionalizovanje Visokog saveta sudstva kao „nezavisnog i samostalnog organa koji obezbeđuje i garantuje nezavisnost i samostalnost sudova i sudija“ (čl. 153 st. 1).

U pogledu načina izbora sudija, Ustav pravi razliku između izbora za sudiju lica koje se prvi put bira na funkciju i izbora sudije za trajno obavljanje sudijske funkcije. Ovo razlikovanje zasnovano je na članu 146, koji proklamuje stalnost sudijske funkcije (st. 1) i izuzetak od ovog načela, kad je reč o licu koje se prvi put bira za sudiju na tri godine (st. 2). Narodna skupština, na predlog VSS-a, bira za sudiju lice koje se prvi put bira na funkciju (čl. 147 st. 1). VSS, u skladu sa zakonom, bira sudije za trajno obavljanje sudijske funkcije, u istom ili drugom sudom, i odlučuje o izboru sudija koji su na stalnoj sudijskoj funkciji u drugi ili viši sud (čl. 147 st. 3 i 4).

Različiti režim izbora dve „kategorije“ sudija sporan je bar iz dva razloga:

Prvo, sporan je izbor sudija na ograničeni mandat od tri godine. Najpre, stalnost sudijske funkcije koja je bila apsolutna prema Ustavu od 1990. prestala je to da bude, što je slabljenje važne institucionalne garantije sudijske nezavisnosti. Zatim, u većini međunarodnih dokumenata o statusu sudija na probni mandat gleda se sa velikom rezervom. Upporedni pregled ustava država u regionu pokazuje da, osim Ustava Srbije, nijedan ne predviđa probni mandat za sudije koje se prvi put biraju.⁵³ Najzad, ovakvo rešenje ni u praksi do sada nije dalo rezultata. Zbog toga što VSS nije utvrdio kriterijume i merila za vrednovanje rada sudija i predsednika sudova, nije bilo moguće vrednovati rad sudija koje su prvi put birane na sudijsku funkciju 2009. Po isteku trogodišnjeg mandata, odlučeno je da sve te sudije budu izabrane za trajno obavljanje sudijske funkcije.

Drugo, ako je već predvideo probni period za sudije koje se prvi put biraju na sudijsku funkciju, ostaje nejasno zašto je nadležnost za izbor poverio Narodnoj skupštini, a ne VSS-u. Prigovor da je „odluka o izboru diskrecioni akt parlamenta u čijem donošenju pretežnu ulogu imaju politički (stranački) razlozi umesto onih objektivnih i suštinskih“,⁵⁴ svakako ne gubi na snazi kad je reč o izboru sudija na ograničeni mandat. Ovakvo rešenje samo je potvrda ustavotvorčeve nesigurnosti u pogledu pravne prirode VSS-a i dokaz da se u konstitucionalizovanju VSS-a kao organa „koji obezbeđuje i garantuje nezavisnost i samostalnost sudova i sudija“ nije išlo do kraja.

Ustavno rešenje o izboru sudija koje se prvi put biraju na sudijsku funkciju, prilikom buduće revizije Ustava, treba izmeniti. Moguće su dve opcije. Prema prvoj, ovo rešenje treba brisati i

⁵³ Do 2010, Ustav Hrvatske je, takođe, predviđao probni mandat za sudiju koji se prvi put bira na sudijsku funkciju, sa trajanjem od pet godina, ali je ovo ukinuto revizijom Ustava.

⁵⁴ R. Marković, *Ustavno pravo*, Beograd 2012, s. 523.

UNIVERSAL CHARTER OF JUDGES- 2017 (CROATIAN)

Međunarodna udruga sudaca

Opće povelja sudaca

Usvojila Središnja skupština Međunarodne udruge sudaca u Tajvanu, 17. studenog 1999.,

Dorađeno u Santiagu de Chile, 14. studenog 2017.

Uvod

„Nema slobode ako moć suđenja nije odvojena od zakonodavne i izvršene vlasti“ napisao je Montesquieu u svom djelu „Duh zakona“. Pod utjecajem Montesquieu-ove filozofije, poznati američki državnik i pravnik Alexander Hamilton okarakterizirao je u 1780-ima u broju 78. „Federalista, ili novi Ustav“ položaj sudstva vis-a-vis drugih vlasti ovim upadljivim riječima: „Tkogod pažljivo razmotri različite vlasti mora uočiti, da, u sustavu vlasti u kojoj su one međusobno odvojene da sudbena vlast, po samoj prirodi svojih ovlasti, uvijek će biti najmanje opasna za politička prava Ustava; zato što ima najmanju mogućnost da ih povrijedi i ozlovolji (...) Bez usporedbe, sudbena vlast je najslabija od triju grana vlasti; Nikada ne može napasti s uspjehom preostale dvije; i potrebna je svaka moguća briga kako bi se obranila od napada.“

Ključan preduvjet za vladavinu prava je nesumnjivo neovisnost sudbene vlasti.

Stoga je, prijeko potrebno konsolidirati tu vlast kako bi se osigurala zaštita građanskih prava od napada Države i drugih skupina s posebnim interesima.

Temeljna načela vezana uz neovisnost sudbene vlasti su donesena 1985. od strane Ujedinjenih naroda. Imenovan je posebni izvjestitelj za neovisnost sudaca i odvjetnika kako bi se osiguralo poštovanje tih standarda i da ona evoluiraju do viših razina u interesu građana. Međunarodne organizacije na regionalnoj razini, a posebno Vijeće Europe, u proteklih godinama je donijelo mnoge takve standarde.

„Imajući u vidu, da u izvršavanju svojih pravnih ovlasti, uloga sudaca je ključna za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda“ i „želeći promicati neovisnost sudaca, koji je sastavni element vladavine prava, i stoga neophodna za nepristranost sudaca i funkcioniranje pravosudnog sustava“. Vijeće Europe, u preambuli Preporuke 2010/12 o sucima: nezavisnost, učinkovitost i odgovornost, istaknulo je da „nezavisnost sudstva osigurava svakoj osobi pravo na pošteno suđenje i stoga nije povlastica za suca, već jamstvo za poštovanje ljudskih prava i temeljnih sloboda, omogućujući svakom pojedincu povjerenje u sudbeni sustav.“

Bez obzira na koristi ovog korpusa zaštitnih mjera, zadatak je organizacije kakva i je Međunarodna udruga sudaca promicati vlastita pravila težiti da ona poprime trajni karakter širom svijeta, a također da obrati pozornost na razvoj (evoluciju) takvih standarda, s ciljem priznavanja većih jamstava sucima i tužiteljima.

Nakon usvajanja regionalnih povelja, u razdoblju od 1993 do 1995, Opća povelja o položaju sudaca je jednoglasno usvojena 1999. od strane Međunarodne udruge sudaca. Od tada, iskrsnula su mnoga pitanja, koja se nisu mogla predvidjeti u tom trenutku. To je posebice slučaj u pitanjima vezanim uz etiku i deontologiju, koja su se razvijala na temelju mnogobrojnih i legitimnih zahtjeva građana i na razvoju koncepta nepristranosti.

LATEST NEWS

Thursday, May 3rd 2018

Declaration on Judicial Integrity

Wednesday, May 2nd 2018

“Informe mensual del Grupo IBA” (monthly bulletin of the IBA Group – in Spanish): 33rd issue (May 2018) published in the IAJ web site

Wednesday, May 2nd 2018

Next IAJ annual meeting, Marrakech

Monday, Apr 23rd 2018

IBA group declaration on the situation in Spain

Monday, Apr 23rd 2018

Speech held in Brasilia by the IAJ Secretary-General at the Opening Ceremony of the Meeting of the I.B.A. Group

LATEST MEDIA

Sunday, Nov 12th 2017

60 Annual Meeting: Santiago de Chile 2017

Monday, Jun 26th 2017

Presidency Committee in Paris (23-25 June 2017)

Friday, May 19th 2017

EAJ in Chisinau (19th – 20th May, 2017)

Monday, May 8th 2017

African Group in Maputo (8-10 May 2017)

Sunday, Oct 16th 2016

59 Annual Meeting: Mexico City 2016

također slučaj s razvojem komunikacije, u svijetu koje se sve više otvoreniji i „povezaniji“. Ujedinjeno, isto vrijedi, u okviru otežanog ekonomskog konteksta, za pitanja proračuna kao i za pitanja plaća i opterećenja sudaca.

O ostalim pitanjima se Međunarodna udruga sudaca bavila u okviru rada Prve radne skupine.

U trenutku, kada su u mnogim zemljama prava sudbene vlasti ugrožena, sucima se prijete, tužitelji su okrivljeni, ažuriranje Opće povelje o položaju sudaca iz 1999 postaje potreba.

Tijekom sastanka 2014. u Foz do Iguacu, Središnji odbor Međunarodne udruge sudaca odobrilo je preporuku Predsjedničkog odbora da se ažurira Povelja iz Tajvana 1999.

Tijekom sastanka u Barceloni osnovana je radna skupina sa zadatkom da pripremi nacrt nove Povelje.

I to u sastavu:

- Christophe REGNARD, Predsjednik Međunarodne udruge sudaca (Francuska), Predsjednik radne skupine;
- Giacomo OBERTO, Glavni tajnik Međunarodne udruge sudaca (Italija)
- Janja ROBLEK (Slovenija)
- Julie DUTIL (Kanada)
- Alyson DUNCAN (SAD)
- Walter BARONE (Brazil)
- Mario MORALES (Puerto Rico)
- Marie Odile THIAKANE (Senegal)
- Scheik KONE (Mali)
- Günter WORATSCH, Počasni predsjednik Međunarodne udruge sudaca (Austrija), u svojstvu Predsjednika Vijeća Počasnih Predsjednika.

O nacrtu povelje se raspravljalo tijekom proljetnog zasjedanja Regionalnih grupa u travnju i svibnju 2017. kao i tijekom sastanka Središnjeg odbora u Santiagu de Chileu.

Povelja, koja predstavlja minimum potrebnih jamstava, je jednoglasno donesena 14. studenog 2017. uz prisustvo gosp. Diega Garcije Sayana, posebnog izvijestitelja Ujedinjenih naroda za neovisnost sudaca i odvjetnika.

Članak 1.-Opća načela

Sudbena vlast, kao jamac vladavine prava, je jedna od triju vlasti svake demokratske Države.

Suci će u svom radu osigurati svakome pravo na pošteno suđenje. Promicati će prava pojedinaca na javno i pošteno suđenje u određivanju njihovih građanskih prava i obaveza ili bilo kakvih kaznenih optužbi protiv njih, unutar razumnog vremenskog roka od strane neovisnog i nepristranog suda, osnovanog na temelju Zakona.

Neovisnost sudaca je neophodna za nepristranu pravdu u okviru Zakona. Ona je neodvojiva. To nije prerogativa ili povlastica darovana za vlastiti interes sudaca, već je predviđena za vladavinu prava i interes bilo koje osobe koja traži i čeka nepristranu pravdu.

Sve institucije i vlasti, bilo nacionalne ili međunarodne, moraju poštovati, štiti i braniti tu neovisnost.

Članak 2-Vanjska nezavisnost

Članak 2-1. Jamstvo neovisnosti u propisima najviše razine

Sudska neovisnost mora biti sadržana u Ustavu ili na najvišoj mogućoj pravnoj razini.

Sudbeni položaj mora biti osiguran Zakonom koji stvara i štiti sudsku službu koja je istinski i djelotvorno neovisna od drugih državnih vlasti.

Sudac, kao nositelj sudačke dužnosti, mora biti sposoban izvršiti sudačke ovlasti oslobođene od društvenog, ekonomskog i političkog pritiska, te samostalno od drugih sudaca i uprave pravosuđa.

Članak 2-2. – Sigurnost ureda

Suci – jednom imenovani ili izabrani – uživaju u mandatu do starosne dobi umirovljenja ili prestanka mandata.

Sudac mora biti imenovan bez ikakvog vremenskog ograničenja. Ukoliko pravni sustav predviđa mandat na određeno vrijeme, uvjeti imenovanja trebali bi osigurati da neovisnost pravosuđa nije ugrožena.

Niti jedan sudac ne može biti premješten na drugi položaj ili promoviran bez njegovog / njezinog dogovora.

ne može biti premješten, suspendiran ili uklonjen s dužnosti, osim ako to nije propisano zakonom, a onda samo kao posljedica stegovnog postupka, uz poštivanje prava na obranu i načela kontradiktornosti.

Svaka promjena prisilnog sudačkog umirovljenja ne smije imati povratno djelovanje.

Članak 2-3 – Sudbeno vijeće

U cilju očuvanja neovisnosti sudbene vlasti potrebno je uspostaviti Sudbeno vijeće ili drugo odgovarajuće tijelo, osim u zemljama gdje je ta neovisnost tradicionalno osigurana drugim sredstvima.

Sudbeno vijeće mora biti potpuno neovisno od drugih državnih vlasti.

Ono mora biti sastavljeno od većine sudaca koje su izabrali njihovi kolege, prema postupcima koji osiguravaju njihovu najveću zastupljenost.

Sudbeno vijeće može imati članove koji nisu suci, kako bi predstavljali raznolikost civilnog društva. Kako bi izbjegli bilo kakvu sumnju, takvi članovi ne mogu biti političari. Oni moraju imati iste kvalifikacije u pogledu integriteta, neovisnosti, nepristranosti i vještina kao i suci. Nijedan član Vlade ili Parlamenta ne može biti istovremeno i član Sudbenoga vijeća.

Sudbeno vijeće mora imati najveće ovlasti na području zapošljavanja, osposobljavanja, imenovanja, napredovanja i stegovne odgovornosti sudaca.

Mora se previdjeti mogućnost savjetovanja drugih državnih vlasti s Vijećem o svim mogućim pitanjima koja se odnose na položaj sudaca i etiku, kao i na sve teme vezane za godišnji proračun pravosuđa i dodjelu sredstava sudovima, o organizaciji, funkcioniranju i javnom imidžu pravosudnih institucija.

Članak 2-4 –Sredstva za sudstvo

Druge vlasti države moraju osigurati sudstvu sredstva koja su potrebna kako bi se odgovarajuće opremilo za obavljanje svojih zadaća. Sudstvo mora imati priliku sudjelovati ili biti saslušano u odlukama vezanim za proračun sudstva kao i materijalnim i ljudskim resursima koji su dodijeljeni sudovima.

Članak 2-5 – Zaštita suca i poštivanje presuda

Sudac mora imati zakonsku zaštitu od prijetnji i napada bilo koje vrste, koja može biti usmjerena protiv njega/nje, dok obavlja svoje dužnost. Fizičku sigurnost za suca i njegovu obitelj mora osigurati država. Kako bi se osiguralo nesmetanost sudskih rasprava, država mora omogućiti sigurnosne mjere za sudove. Treba izbjegavati svaku kritiku protiv presuda, koja može ugroziti neovisnost pravosuđa ili ugroziti povjerenje javnosti u sudbenu vlast. U slučaju takvih navoda moraju se uspostaviti odgovarajući mehanizmi, tako da se parnice mogu pokrenuti, a predmetni suci mogu biti pravilno zaštićeni.

Članak 3- Interna samostalnost

Članak 3-1: Podčinjavanje suca zakonu

U izvršavanju sudačke dužnosti sudac je jedino subjekt prava i mora razmatrati samo pravo.

Hijerarhijska organizacija sudstva u smislu podčinjavanja sudaca predsjednicima sudova ili višim sudskim instancama u procesu donošenja sudskih odluka, izuzev u postupcima povodom pravnih lijekova kako je opisano dolje (članak 3-2.), bi bila povreda načela sudačke neovisnosti.

Članak 3-2: Osobna autonomija

Nije prihvatljiv bilo kakav utjecaj, pritisak, prijetnja ili intervencija, bilo izravna ili posredna, od bilo kojeg tijela.

Zabrana naredbi ili uputa, bilo koje vrste, na suce se ne odnosi na više sudove, kada ukidaju odluke nižih instanci, u zakonito uređenom postupku.

Članak 3-3: Sudska uprava

Pripadnici sudbene vlasti moraju biti savjetovani prije bilo kakve odluke od utjecaja na izvršavanje sudačke dužnosti.

Kako sudska uprava može utjecati na neovisnost sudstva, mora prvenstveno biti povjerena sucima.

Suci su odgovorni za svoje postupke i moraju među građanima širiti korisne informacije o provođenju pravde.

Članak 3-4: Dodjela predmeta

Dodjeljivanje predmeta mora biti utemeljeno na objektivnim pravilima, koja su prethodno utvrđena i priopćena sucima. Bilo kakva odluka o dodjeli predmeta mora biti donesena na transparentan i provjerljiv način.

Sign In - Please click here to login and see classified information.

CM-Public

Preporuka CM/Rec(2010)12

Komiteta ministara državama članicama

o sudijama: nezavisnost, delotvornost i odgovornosti

(usvojena od strane Komiteta ministara 17. novembra 2010.

na 1098. sastanku zamenika ministara)

Komite ministara, u skladu sa odredbama člana 15.b Statuta Saveta Evrope,

Imajući u vidu član 6. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljem tekstu „Konvencija“, ETS br. 5), kojim se propisuje da „svako ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim sudom obrazovanim na osnovu zakona“, i relevantnu sudsku praksu Evropskog suda za ljudska prava;

Imajući u vidu Osnovne principe Ujedinjenih nacija o nezavisnosti sudstva, potvrđene od strane Generalne skupštine Ujedinjenih nacija u novembru 1985;

Imajući u vidu mišljenja Konsultativnog veća evropskih sudija (CCJE), rad Evropske komisije za delotvornost pravde (CEPEJ) i Evropsku povelju o statutu za sudije pripremljenu u okviru multilateralnih sastanaka Saveta Evrope;

Primećujući da je, u vršenju sudijskih funkcija, uloga sudija od suštinske važnosti za obezbeđivanje zaštite ljudskih prava i osnovnih sloboda;

U želji da unapredi nezavisnost sudija, koja je nerazdvojni element vladavine prava i neophodna za nepristrasnost sudija i za funkcionisanje pravosudnog sistema;

Ističući da nezavisnost sudstva obezbeđuje svakom licu pravo na pravično suđenje i stoga nije privilegija sudija, već jemstvo poštovanja ljudskih prava i osnovnih sloboda, koje svakoj osobi omogućava da ima poverenje u pravosudni sistem;

Svestan potrebe da položaj i ovlašćenja sudija budu zajemčeni kako bi se postigao delotvoran i pravičan pravni sistem i kako bi se sudije podstakle da se aktivno posvete funkcionisanju pravosudnog sistema;

Svestan potrebe da se obezbedi pravilno vršenje sudijskih odgovornosti, dužnosti i ovlašćenja u cilju zaštite interesa svih lica;

U želji da uči na različitim iskustvima država članica u pogledu organizacije pravosudnih institucija, u skladu sa vladavinom prava;

Imajući u vidu raznolikost pravnih sistema, ustavne pozicije i pristupe podeli vlasti;

Primećujući da ništa u ovoj preporuci nema za cilj da umanjí jemstva nezavisnosti koje sudijama daju ustavi ili pravni sistemi država članica;

Primećujući da ustavi ili pravni sistemi pojedinih država članica uspostavljaju savet, koji će se u ovoj preporuci nazivati „savetom za pravosuđe“;

U želji da unapredi odnose između pravosudnih organa i pojedinih sudija različitih država članica u cilju podsticanja razvoja zajedničke pravosudne kulture;

S obzirom da Preporuka Rec(94)12 Komiteta ministara o nezavisnosti, delotvornosti i ulozi sudija treba da bude znatno ažurirana kako bi ojačala sve mere potrebne za unapređivanje nezavisnosti i delotvornosti sudija, jemčila njihovu odgovornost i učinila je efikasnijom i osnažila ulogu pojedinih sudija i pravosuđa uopšte,

Preporučuje da vlade država članica preduzmu mere kako bi obezbedile da se odredbe sadržane u dodatku ovoj preporuci, koja zamenjuje gorenavedenu Preporuku Rec (94) 12, primenjuju u njihovom zakonodavstvu, politikama i praksi i da sudijama bude omogućeno da obavljaju svoje funkcije u skladu s tim odredbama.

Dodatak Preporuci CM/Rec(2010)12

Poglavlje I - Opšti aspekti

Obim preporuke

1. Ova preporuka se odnosi na sva lica koja vrše sudske funkcije, uključujući i ona koja se bave ustavnim pitanjima.

2. Odredbe navedene u ovoj preporuci primenjuju se i na laičke sudije, osim kada je iz konteksta jasno da se odnose isključivo na profesionalne sudije.

Sudjska nezavisnost i nivo na kojem bi trebalo da bude obezbeđena

3. Svrha nezavisnosti, kako je definisana u članu 6. Konvencije, jeste da svakom licu jemči osnovno pravo da se o njenom predmetu odluka donese na pravičnom suđenju, isključivo na zakonskim osnovama i bez neprimerenog uticaja.

4. Nezavisnost pojedinačnih sudija je zaštićena nezavisnošću pravosuđa u celini. Kao takva, ona predstavlja fundamentalni aspekt vladavine prava.

5. Sudije bi trebalo da imaju potpunu slobodu da nepristrasno, u skladu sa zakonom i svojim tumačenjem činjenica, donose odluke u predmetima.

6. Sudije bi trebalo da imaju adekvatna ovlašćenja i da budu u mogućnosti da ih vrše kako bi obavljali svoje dužnosti i održavali svoj autoritet i dostojanstvo suda. Sva lica povezana sa predmetom, uključujući i javne organe ili njihove predstavnike, trebalo bi da podležu autoritetu sudije.

7. Nezavisnost sudija i sudstva trebalo bi da bude sadržana u ustavu ili na najvišem mogućem zakonskom nivou u državama članicama, pri čemu će se konkretniji propisi obezbediti na zakonodavnom nivou.

8. Tamo gde sudije smatraju da im je nezavisnost ugrožena, potrebno je da mogu da se obrate savetu za pravosuđe ili nekom drugom nezavisnom organu, ili bi trebalo da imaju delotvorna sredstva pravne zaštite.

9. Predmet ne bi trebalo da se određenom sudiji oduzima bez valjanih razloga. Odluku da se neki predmet oduzme sudiji trebalo bi da na osnovu objektivnih, unapred utvrđenih kriterijuma i u skladu sa transparentnim postupkom donese organ unutar pravosuđa.

10. Same sudije bi isključivo trebalo da odlučuju o svojoj nadležnosti u pojedinim predmetima kao što je definisano zakonom.

Poglavlje II – Spoljna nezavisnost

podršku.

36. Da bi se sprečilo i smanjilo prekomerno opterećenje sudova, potrebno je, u skladu sa nezavisnošću pravosuđa, preduzeti mere da se nesudski zadaci dodele drugim adekvatno kvalifikovanim licima.

37. Vlasti i sudije bi trebalo da se zalažu za korišćenje elektronskih sistema upravljanja predmetima i informaciono-komunikacionih tehnologija, a njihovu opštu upotrebu u sudovima treba podsticati na sličan način.

38. Potrebno je preduzimati sve neophodne mere da se osigura bezbednost sudija. Te mere mogu obuhvatati zaštitu sudova i sudija koji mogu postati ili jesu žrtve pretnji ili nasilja.

Alternativno rešavanje sporova

39. Potrebno je podsticati alternativne mehanizme rešavanja sporova.

Upravljanje sudovima

40. Saveti za pravosuđe, ukoliko postoje, ili drugi nezavisni organi odgovorni za upravljanje sudovima, sami sudovi i/ili profesionalne organizacije sudija mogu se konsultovati kada se priprema budžet pravosudnog sistema.

41. Sudije bi trebalo podsticati da se uključe u upravljanje sudovima.

Ocenjivanje

42. Sa ciljem da se doprinese efikasnosti primene pravde i daljem unapređenju njenog kvaliteta, države članice mogu uvesti sisteme za ocenjivanje sudija od strane pravosudnih organa, u skladu sa stavom 58.

Međunarodna dimenzija

43. Države bi trebalo da sudovima obezbede odgovarajuća sredstva kako bi sudijama omogućile da svoje funkcije vrše efikasno u slučajevima koji uključuju strane ili međunarodne elemente i da podrže međunarodnu saradnju i odnose između sudija.

Poglavlje VI - Status sudije

Izbor i karijera

44. Odluke koje se tiču izbora i karijere sudija trebalo bi da se zasnivaju na objektivnim kriterijumima unapred utvrđenim zakonom ili od strane nadležnih organa. Takve odluke bi trebalo da se zasnivaju na zaslugama, imajući u vidu kvalifikacije, veštine i sposobnosti potrebne za rešavanje slučajeva primenom zakona uz poštovanje ljudskog dostojanstva.

45. Ne sme biti nikakve diskriminacije protiv sudija ili kandidata za sudijske funkcije po bilo kom osnovu, kao što su pol, rasa, boja kože, jezik, veroispovest, političko ili drugo mišljenje, nacionalno ili socijalno poreklo, veza s nekom nacionalnom manjinom, imovinsko stanje, invaliditet, rođenje, seksualno opredeljenje ili drugi status. Uslov da sudija ili kandidat za sudijsku funkciju mora biti državljanin dotične države ne bi trebalo smatrati diskriminacijom.

46. Organ koji donosi odluke o izboru i karijeri sudija trebalo bi da bude nezavisan od izvršne i zakonodavne vlasti. U cilju garantovanja nezavisnosti tog organa, najmanje polovinu njegovih članova trebalo bi da čine sudije koje su izabrale njihove kolege.

47. Međutim, kada je ustavnim ili drugim zakonskim odredbama propisano da šef države, vlada ili zakonodavna vlast donose odluke koje se tiču izbora i karijera sudija, nezavisan i meritoran organ čiji članovi u znatnom delu potiču iz pravosuđa (bez obzira na pravila koja se primenjuju na savete za pravosuđe sadržane u poglavlju IV), trebalo bi da bude ovlašćen da daje preporuke ili izražava mišljenja koje organ nadležan za imenovanje sledi u praksi.

48. Članstvom u nezavisnim organima iz st. 46. i 47. trebalo bi da se obezbedi najšira moguća zastupljenost. Njihove procedure bi trebalo da budu transparentne, pri čemu bi razlozi za donošenje odluka bili dostupni podnosiocima na zahtev. Neuspešni kandidati trebalo bi da imaju pravo da ospore odluku ili barem postupak po kome je odluka doneta.

Stalnost mandata i nesmenjivost

49. Sigurnost mandata i nesmenjivost predstavljaju ključne elemente nezavisnosti sudija. Shodno tome, sudijama bi trebalo da bude zajemčena stalnost funkcije do obaveznog odlaska u penziju, tamo gde takva obaveza postoji.

50. Uslovi mandata sudija trebalo bi da budu utvrđeni zakonom. Stalni mandat trebalo bi da bude prekinut isključivo u slučajevima teškog kršenja disciplinskih ili krivičnih odredaba utvrđenih zakonom ili kada sudija više ne može da obavlja sudijske funkcije. Prevremeni odlazak u penziju trebalo bi da bude moguć samo na zahtev dotičnog sudije ili iz zdravstvenih razloga.

51. Kada se angažovanje vrši za probni period ili na određeno vreme, odluku o tome da li da se takav angažman potvrdi ili produži trebalo bi doneti isključivo u skladu sa stavom 44. kako bi se obezbedilo da se nezavisnost sudstva u potpunosti poštuje.

52. Sudija ne bi trebalo da prihvati novi položaj ili da bude premešten na drugu sudijsku funkciju bez svog pristanka, osim u slučajevima disciplinskih sankcija ili reforme organizacije pravosudnog sistema.

Nagrađivanje za rad

53. Glavna pravila sistema nagrađivanja profesionalnih sudija za rad trebalo bi da budu utvrđena zakonom.

54. Naknada za rad sudija trebalo bi da bude srazmerna njihovoj profesiji i dužnostima i da bude dovoljna da ih zaštiti od podsticaja čiji je cilj da utiču na njihove odluke. Trebalo bi da postoje jemstva za održavanje prihvatljive naknade za slučaj bolesti, porodijskog odsustva ili odsustva oca zbog odgajanja dece, kao i za isplatu starosne penzije, koja bi trebalo da bude u prihvatljivoj srazmeri sa nivoom njihove zarade dok su radili. Potrebno je uvesti konkretne zakonske odredbe namenjene posebno sudijama radi zaštite od smanjenja naknade.

55. Trebalo bi izbegavati sisteme koji glavni deo naknade sudija određuju prema učinku jer se time mogu stvoriti poteškoće kad je reč o nezavisnosti sudija.

Obuka

56. Sudijama bi trebalo obezbediti teoretsku i praktičnu početnu obuku i praktičnu dopunsku obuku, koja bi u potpunosti finansirala država. Ona bi trebalo da obuhvati ekonomska, socijalna i kulturna pitanja u vezi sa vršenjem sudijskih funkcija. Intenzitet i trajanje takve obuke trebalo bi da se utvrdi imajući u vidu postojeće stručno iskustvo.

57. Nezavisan organ bi trebalo da obezbedi, u potpunosti u skladu sa obrazovnom autonomijom, da programi početne i dopunske obuke zadovoljavaju kriterijume otvorenosti, stručnosti i nepristrasnosti ▲ svojstvene sudskoj funkciji.